

Petra Trávníčková

Název posteru

Využití dětského portfolia v mateřské škole (Use of a child's portfolio in kindergarten)

Klíčová slova v ČJ

Dětské portfolio, pozitivistický přístup, konstruktivistický přístup

Klíčová slova v AJ

Child's portfolio, positivist approach, constructivist approach

Cíle v ČJ

Dětské portfolio není v praxi mateřských škol pojmem novým a i v odborné komunitě se jeho využití věnuje pozornost. V předkládaném výzkumu je pozornost soustředěna na využívání dětského portfolia v podmínkách mateřské školy s důrazem na pohled dítěte. Zájem je orientován na to: (1) jak popisuje dítě předškolního věku své portfolio; (2) co je obsahem dětského portfolia v mateřské škole (3) a kdo se podílí na jeho vytváření. Kratochvílová (2014, s. 4) uvádí, že „portfolio je vlastnictvím dítěte“.

Teoretická východiska v ČJ

Je jasné, že bez dítěte portfolio vzniknout nemůže. Nicméně aktivita dítěte při tvorbě ve smyslu plánování, organizace nebo hodnocení může být ignorována. Portfolio využívané v prostředí školy je předmětem zájmu odborníků z oblasti předškolního, základního i dalšího stupně vzdělávání. V rámci stále větší orientace na konstruktivistické pojetí výuky a učení se dítěte, jsou navrhovány různé pedagogické strategie, které mohou učitelé ve výuce využívat. Tyto strategie dávají dítěti možnost samostatně plánovat, organizovat, realizovat a vyhodnocovat svoji aktivitu. Obecně se můžeme setkat se dvěma nejčastějšími pojetími portfolia, která se často prolínají a doplňují. Jedno z nich již bylo nastíněno a jedná se o konstruktivistické, a druhé pozitivistické pojetí (Václavík, 2014). Zatímco první z uvedených paradigmat se orientuje na proces a aktivní zapojení dítěte v něm, u druhého je kladen důraz na výsledný produkt a tedy na výsledky procesu.

Metodologie v ČJ

Uvedené dva pohledy odrážejí odlišné využívání portfolia v rovině cílů, obsahu a funkcí. Zatímco konstruktivistické přístup se věnuje portfoliu optikou dítěte, pozitivistické portfolio odráží externí zájmy jiné osoby (Václavík, 2014). Realizace výzkumného šetření se uskutečnila pomocí kvalitativního výzkumu s ohledem na

zkoumaný problém. V rámci tohoto typu byly využity výzkumné metody obsahová analýza dětského portfolia a interview s dětmi nad jejich portfoliem. Výzkumná zjištění ukázala, že zkoumané případy mají ryze pozitivistický ráz.

Závěry v ČJ

Při rozhovoru s dětmi se ukázalo, že jsou schopny reflektovat svoji činnost v linii času. Nicméně portfolio popisují spíše jako něco, co je vytvářeno „na památku“, nebo „aby se to neztratilo“. Zahraniční výzkumy ukazují, že pokud je dítě vedeno k práci s portfoliem začíná ji vnímat jako svoji vlastní knihu, ke které má hluboký citový vztah (Petters, Hartley, Rogers, Smith & Carr, 2009). Pro hlubší vstup do problematiky využívání dětského portfolia v mateřské škole by bylo vhodné realizovat výzkum také s učitelkami, a porozumět, jak chápou význam dětského portfolia v prostředí mateřské školy.

Souhrn příspěvku v AJ

In this study, researchers present the concept of a child's portfolio in terms of kindergarten. The aim of this study was to find out how child's portfolios are used in kindergartens. Using portfolio was based on two concepts, constructivist and positivist. While the first one concentrates on child activity and proces of creating, the other focuses only on results. The centre in this study is: (1) how the preschool child describes his/her portfolio; (2) what is the content of the child's portfolio in kindergarten (3) and who is involved in its creation. The results of the content analysis of child's portfolios and interviews with them show, that the portfolios examined are purely positivistic. For a deeper entry into the issue of using a child's portfolio in kindergarten, it would be advisable to carry out research with teachers too, and try to understand how they perceive the importance of the child's portfolio in the kindergarten environment.

Bibliografie

- Václavík, A. (2013). Prezentačně-hodnotící předmětové portfolio v 7. ročníku ZŠ: případová studie. Brno: Masarykova univerzita.
- Kratochvílová, J. (2014). Jak vést portfolio s dětmi v mateřské škole. Metodický materiál. Projekt interkulturního vzdělávání dětí, žáků a pedagogů, Kvalita I.
- Petters, S., Hartley, C., Rogers, P., Smith J., & Carr M. (2009). Early childhood portfolio as a tool for enhancing learning during the transition to school. *International Journal of Transition in Childhood*, volume 3.